

Enonkosken kunnan opiskeluhuollon suunnitelma

Opiskeluhuolto

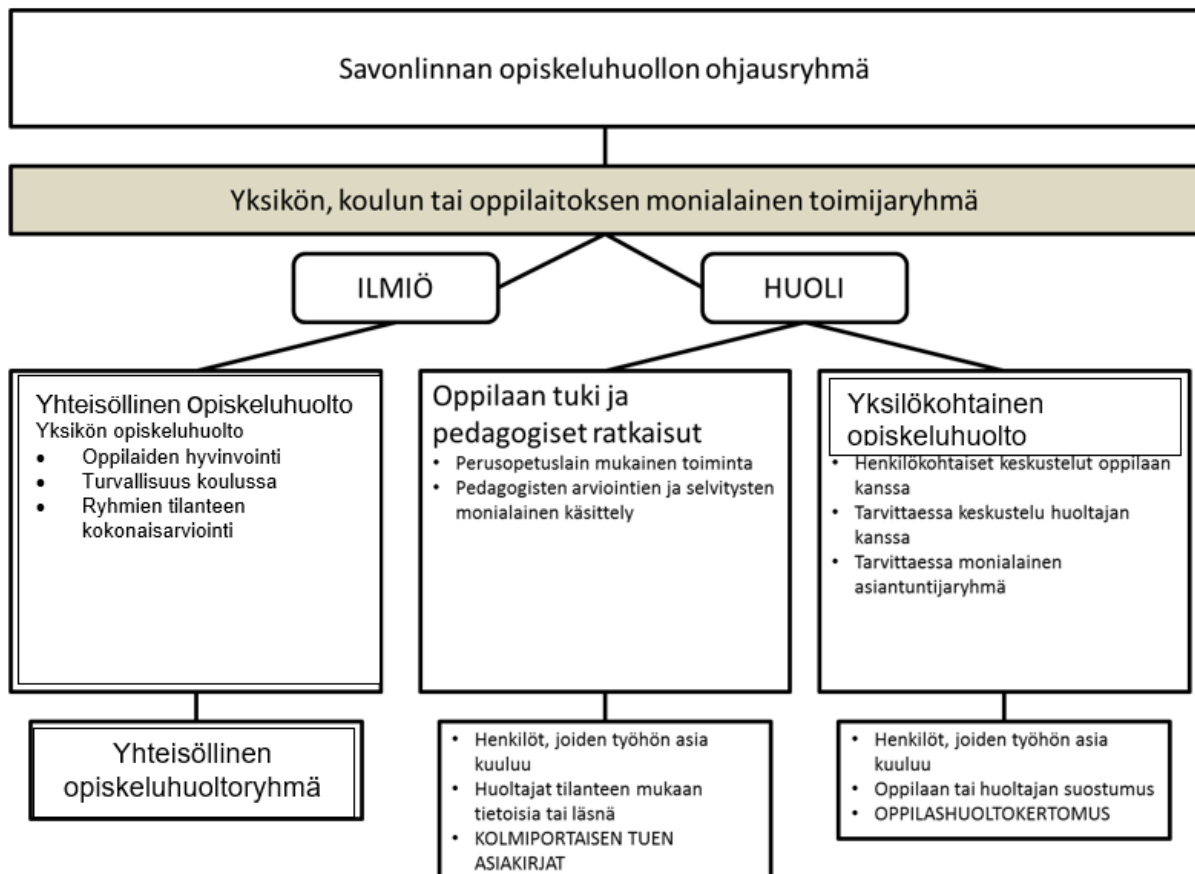
Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa käytetään oppilas- ja opiskelijahuoltolain käsitteistön sijasta perusopetuksen opiskeluhuollosta nimitystä **opiskeluhuolto**, opiskelijasta käsitettä **oppilas** ja oppilaitoksesta nimitystä **koulu**.

Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteissa käytetään oppilas- ja opiskelijahuoltolain käsitteistön sijasta esiopetuksen opiskeluhuollosta nimitystä **opiskeluhuolto**, opiskelijasta käsitettä **lapsi**, oppilaitoksesta nimitystä **esiopetusyksikkö tai esiopetus**. Koulutuksen järjestäjään viitataan käsitteellä **opetuksen järjestäjä**¹. Esiopetuksen opiskeluhuollon suunnitelma noudattelee esiopetuksen opetussuunnitelman perusteiden mukaisia käsitteitä.

Opiskeluhuollolla tarkoitetaan oppilaan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa kouluyhteisössä.

---

¹ Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki (1287/2013) 1 § 3 mom.

Kuva 1. Opiskeluhoolto.

Monialainen opiskeluhuollon yhteistyö

Monialainen yhteistyö on opiskeluhuollossa keskeistä. Opiskeluhoolto järjestetään yhteistyössä oppilaan ja hänen huoltajansa, opetustoimen sekä sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden kanssa päiväkot- tai kouluyhteisön tai yksittäisen oppilaan hyvinvointiin liittyvien huolenaiheiden ratkaisemiseksi. Opiskeluhuollon palveluja ovat psykologi- ja kuraattoripalvelut, sekä kouluterveydenhuollon palvelut. Esiopetuksessa järjestetään terveydenhuoltolain mukaiset neuvolapalvelut. Palvelut järjestetään lain edellyttämässä määräajassa (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 7§ ja 8§ ja Terveystenhuoltolaki 15§ ja 17§)

Opiskeluhooltoryhmät

Alueellinen opiskeluhuollon yhteistyöryhmä

Hyvinvointialue muodostaa yhdessä alueensa kuntien kanssa alueellisen opiskeluhuollon yhteistyöryhmän. Kunnassa toimivat muut koulutuksen järjestäjät ovat edustettuna yhteistyöryhmässä. Yhteistyöryhmässä on lisäksi olla alaikäisten vanhempien tai huoltajien

Enonkosken kunnan opetuksen järjestäjän opiskeluhuollon suunnitelma 1.8.2025 alkaen

sekä opiskelijoiden edustajia, opiskeluhuollon työntekijöiden edustajia sekä tarvittaessa muita yhteistyötahoja.

Yhteistyöryhmä toimii hyvinvointialueen ja sen alueella toimivien koulutuksen järjestäjien yhteistyöelimenä. Sen tehtävänä on:

1) valmistella 13 a §:ssä tarkoitettu alueellinen opiskeluhoitosuunnitelma hyvinvointialueen aluevaltuustolle;

2) seurata 13 a §:ssä tarkoitetun alueellisen opiskeluhoitosuunnitelman toteutumista sekä lisäksi opiskeluhoitopalvelujen, koulutuksen järjestäjien, sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen sekä muiden tarvittavien palvelujen yhteistyön toteutumista;

3) käsitellä hyvinvointialueen ja sen alueella toimivien koulutuksen järjestäjien välisiä opiskeluhuollon yhteistyökysymyksiä;

Koulutuksen järjestäjäkohtainen opiskeluhoitoryhmä järjestetään Savonlinnan kaupungin kanssa yhteistyössä. Ryhmän tehtävänä on seudullinen opiskeluhuollon yleinen suunnittelu, kehittäminen, ohjaus ja arviointi. Ryhmän jäsenenä toimii Enonkoskelta rehtori-sivistystoimenjohtaja ja varajäsenenä vararehtori.

Yksikkökohtainen **yhteisöllinen opiskeluhoitoryhmä** on myös monialainen ja sitä johtaa rehtori-sivistystoimenjohtaja. Yksikkökohtainen yhteisöllinen opiskeluhoitoryhmä vastaa yksikön opiskeluhuollon suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista. Opiskeluhoitoryhmä voi tarvittaessa kuulla asiantuntijoita. Ryhmän keskeinen tehtävä on yhteisön hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistäminen sekä muun yhteisöllisen opiskeluhuollon toteuttaminen ja kehittäminen. Yhteisölliseen opiskeluhoitoryhmän työskentelyyn osallistuvat myös opiskelijoiden ja huoltajien edustajat.

Asiantuntijaryhmä on monialainen, yhtä tapausta varten koottu ryhmä, jota johtaa ryhmän nimeämä vastuuhenkilö. Sen tehtävä on yksittäisen oppilaan tai oppilasryhmän tuen tarpeen selvittäminen ja opiskeluhuollon palvelujen järjestäminen.

	ASIAKIRJA	MONIALAINEN TOIMIJARYHMÄ	TEHTÄVÄ
KUNTA	Opetuksen järjestäjän opiskeluhuoltosuunnitelma	Opiskeluhuollon ohjausryhmä yhteistyössä Savonlinnan kaupungin kanssa	Suunnittelu Kehittäminen Ohjaus Arviointi
KOULU/ PÄIVÄKOTI	Opiskeluhuolto-suunnitelmat osana opetuksen järjestäjän opiskeluhuoltosuunnitelmaa	Yhteisöllinen opiskeluhuoltoryhmä	Suunnittelu Kehittäminen Toteuttaminen Arviointi
OPPILAS/ OPPILAS- RYHMÄ	Opiskeluhuoltokertomus	Yksilöllinen (= tapauskohtainen) asiantuntijaryhmä	Tuen tarpeen selvittäminen, Opiskeluhuollon palvelujen järjestäminen

Taulukko 1. Opiskeluhuollon toimijaryhmät, asiakirjat ja tehtävät.

Yhteisöllinen opiskeluhuolto

Yhteisöllisen opiskeluhuollon tehtävä on seurata, arvioida ja kehittää päiväkot- tai kouluyhteisön ja oppilaiden hyvinvointia yhdessä oppilaiden, huoltajien sekä muiden lasten ja nuorten hyvinvointia edistävien viranomaisten ja toimijoiden kanssa². Yhteisöllisen opiskeluhuollon suunnittelussa huomioidaan mm. valtakunnallisten kouluterveys- ja hyvinvointikyselyjen tulokset, sekä opetuksenjärjestäjän yhdessä sovittujen kyselyjen (mm. kouluviihtyvyys, kiusaamiskyselyt) avulla saatu tieto.

Yksilökohtainen opiskeluhuolto

Oppilaalle annettavat palvelut, kuten terveydenhuolto, psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä yksittäistä oppilasta koskevan monialaisen opiskeluhuoltoryhmän toiminta ovat kaikki yksilökohtaista opiskeluhuoltoa³. Terveydenhuollon toteuttamat laajat terveystarkastukset sekä muut määräaikaistarkastukset ovat osa yksilökohtaista opiskeluhuoltoa. Niistä saatua tietoa hyödynnetään toteutettaessa yhteisöllistä opiskeluhuoltoa.

² Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 4 § 1 mom.

³ Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 5 § 1 mom.

Opiskeluhuoltosuunnitelmat

Opiskeluhuollon suunnittelua ja toteutusta ohjaavat seuraavat, monialaisessa yhteistyössä valmisteltavat suunnitelmat.

Alueellinen opiskeluhuoltosuunnitelma (Eloisa), joka tehdään yhteistyönä hyvinvointialueen toimijoiden kesken.

Enonkoskella esi- ja perusopetusta annetaan Enonkosken koululla. **Opetuksen järjestäjän opiskeluhuoltosuunnitelma** sisältyy paikalliseen opetussuunnitelmaan (luku 8).

Tämä opiskeluhuoltosuunnitelma laaditaan esi- ja perusopetukseen yhteistyössä hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon viranomaisten, huoltajien ja tarvittaessa myös muiden yhteistyökumppaneiden kanssa. Oppilaille järjestetään mahdollisuus osallistua opiskeluhuollon suunnitelman ja siihen liittyvien suunnitelmien valmisteluun. Koulussa oppilaskuntaa kuullaan ennen näiden suunnitelmien ja määräysten vahvistamista. Opiskeluhuoltosuunnitelma on osana vuosittain päivitettävää ja arvioitavaa lukuvuosisuunnitelmaa.

Paikalliset asiat ja yksikkökohtainen opiskeluhuoltosuunnitelma

Opiskeluhuolto kuuluu jokaiselle päiväkodissa ja koulussa työskentelevälle aikuiselle. Sitä toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkäisevänä ja koko kasvatusyhteisöä tukevana yhteisöllisenä opiskeluhuoltona. Opiskeluhuoltotyötä ohjaavat luottamuksellisuus, kunnioittava suhtautuminen oppilaaseen ja huoltajaan sekä heidän osallisuutensa tukeminen.

Savonlinnan seudulla tämä tarkoittaa:

- yhteisesti hyväksytyt periaatteet ja käytänteet ohjaavat kaikkia päiväkodeissa koulussa työskenteleviä aikuisia
- ammattitaitoinen ja riittävästi mitoitettu henkilöstö tarjoaa laadukasta kasvatusta ja opetusta sopivan kokoisissa ryhmissä
- viihtyisää, aktivoivaa ja turvallista oppimisympäristöä
- kodin ja koulun välisen yhteistyön jatkuvaa kehittämistä
- kerhotoimintaa kehitetään paikallisten toimijoiden kanssa, ml. iltapäivätoiminta 1. ja 2. luokkalaisille sekä erityisen tuen oppilaille
- toiminnan jatkuvaa arviointia, tiedonkeruuta ja kehittämistä

Enonkosken kunnan opetuksen järjestäjän opiskeluhuollon suunnitelma 1.8.2025 alkaen

Oppilailla on lakisääteinen oikeus myös yksilökohtaiseen opiskeluhooltoon⁴.

Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, johon kirjataan opiskeluhoitoa koskeva osuus⁵. Lastensuojelulain mukainen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma sisältää oppilas- ja opiskelijahuollon paikallisia tavoitteita ja toteuttamiseen liittyviä linjauksia. Linjaukset otetaan huomioon valmisteltaessa paikallisen opetussuunnitelman kuvausta opiskeluhollosta sekä yksikkökohtaisia opiskeluhooltosuunnitelmia.

LIITE 1 Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma ja toimintaohjelma

1. Arvio opiskeluhuollon kokonaistarpeesta, käytettävissä olevista opiskeluhooltopalveluista sekä keskeiset työtehtävät

Opiskeluhuollon kokonaistarve

Suosituksesi esi- ja perusopetuksessa

Enonkosken koulun oppilasmäärä on n. 160 oppilasta lkv. 2025-2026.

Suositus kouluterveydenhoitajan resurssille on 1 htv 600 oppilasta kohden. Tämän perusteella perusopetuksessa tulisi olla tätä resurssia käytössä 0,34 henkilötyövuotta. Kouluterveydenhoitajia on tällä hetkellä 1 ja hänelle on varattu kaksi viikottaista työpäivää Enonkosken koululle.

Koululääkärin resurssille suositus on 1 htv 2100 oppilasta kohden. Perusopetuksessa tulisi sen perusteella olla 0,08 henkilötyövuoden verran tätä resurssia käytössään. Koululääkäri on tällä hetkellä käytössä laajoihin terveystarkastuksiin.

Koulupsykologin resurssia 1 htv 780 oppilasta kohti. Esi- ja perusopetuksessa tulisi olla 0,20 henkilötyövuoden verran. Koulupsykologi työskentelee etänä yhden päivän viikossa ja joka toinen viikko kaksi päivää vastuualueenaan kaksi koulua Savonlinnan alueelta mukaan lukien Enonkosken koulu.

Koulukuraattorin resurssia esi- ja perusopetuksessa tulisi olla käytössään 1 htv 670 oppilasta kohti 0,24 henkilötyövuoden verran. Enonkosken koululla on tällä hetkellä esi- ja perusopetuksen koulukuraattori, joka työskentelee yhden työpäivän viikossa koululla.

---

⁴ Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 3 § 1 ja 2 mom.

⁵ Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 12 § ja lastensuojelulaki (417/2007) 12 § 1 mom.

Opiskeluhuoltopalvelujen keskeiset työtehtävät

Monialaista yhteistyötä tekevät kouluilla yleensä koulupsykologi, koulukuraattori, (kasvatusohjaaja – ei Enonkoskella) ja terveydenhoitaja sekä neuvola – ja/tai koululääkäri.

Opiskeluhuollon psykologi tuo psykologista asiantuntijuutta koulun ja oppilaiden käyttöön. Pääpaino on yhteisöllisessä työssä, mutta työ sisältää myös yksilötyötä. Psykologin yksilötyö sisältää oppilaan kehitykseen, oppimiseen tai opiskeluun liittyvien kysymysten selvittelyn ja arvioinnin. Tähän kuuluu oppilaan psykologinen arviointi, tukitoimien ja opetusjärjestelyjen suunnittelu yhteistyössä huoltajien ja koulun henkilöstön kanssa sekä yhteistyö koulun ulkopuolisten tahojen kanssa. Psykologi tarjoaa konsultaatiota koulun muulle henkilöstölle. Mahdollisen psykologin tutkimuksen tarpeen arvioi aina psykologi.

Oppilas voi hakeutua psykologin vastaanotolle oma-aloitteisesti, huoltajan, opettajan, terveydenhoitajan tai muun yhteistyökumppanin ohjaamana. Palvelut ovat vapaaehtoisia, luottamuksellisia ja maksuttomia. Tarvittaessa psykologi ohjaa oppilaita muiden tarvittavien palveluiden piiriin tai kutsuu yhteistyökumppaneita mukaan oppilaan tueksi.

Kun opettajalla herää huoli oppilaan oppimisesta, keskittymisestä tai hyvinvoinnista, hän ottaa asian ensin puheeksi oppilaan/opiskelijan ja ikätaso huomioiden tarvittaessa huoltajan kanssa. Oppilaan/opiskelijan tilanteen selvittäminen ja arviointi voi alkaa konsultoimalla opiskeluhuollon toimijoita tai kutsumalla koolle yksilökohtainen monialainen opiskeluhuoltoryhmä.

Koulukuraattori

Koulukuraattori on oppilaitoksessa työskentelevä sosiaali- ja kasvatustieteiden ammattihenkilö. Koulukuraattori tukee oppilasta silloin, kun kaveri- tai perhesuhteissa on huolia, oppilas kokee yksinäisyyttä, tulee kiusatuksi, koulunkäynti ei suju tai poissaoloja kertyy paljon. Oppilas voi tarvita tukea myös silloin, kun hänen tai hänen perheensä elämään tulee muutoksia tai kriisejä, jotka vaikuttavat opiskeluun ja hyvinvointiin.

Koulukuraattorin tehtävänä on tukea oppilasta yhdessä läheisten sekä koulun sisäisen ja ulkoisen verkoston kanssa. Perusopetuksessa tavoitteena on se, että oppilas suoriutuu peruskoulun oppimäärästä ja saa päättötodistuksen.

Oppilas voi hakeutua oma-aloitteisesti keskustelemaan tai tulla vanhemman, opettajan, terveydenhoitajan tai jonkun muun henkilön ohjaamana kuraattorille. Keskustelut ovat luottamuksellisia ja maksuttomia.

Koulukuraattori on mukana koulun opiskelijahuollollisessa ja moniammatillisessa työssä sekä ohjaa tarvittaessa oppilaan koulun ulkopuolisten tukipalvelujen piiriin.

Oppilaalle tulee järjestää henkilökohtainen keskustelumahdollisuus koulukuraattorin tai koulupsykologin kanssa viimeistään seitsemäntenä koulun työpäivänä sen jälkeen kun oppilas on tätä pyytänyt⁶.

Kouluterveydenhoitaja

Kouluterveydenhoitaja on koululla oleva terveyden edistämisen asiantuntija. Hän tapaa oppilaat vuosittain, seuraa heidän kasvuaan ja kehitystään; antaa jokaiselle oppilaalle yksilöllistä terveysneuvontaa, sekä huolehtii heidän rokotussuojastaan.

Kouluterveydenhoitajat tekevät myös monenlaista moniammatillista verkostoyötä oppilaiden hyvinvoinnin edistämiseksi. Kouluterveydenhoitaja työskentelee pääosin ajanvarauksella. Varsinainen sairaanhoito ei sisälly kouluterveydenhoitajan työhön.

Esioppilaiden terveydenhuoltopalvelut järjestetään neuvolapalveluina.

Koululääkäri

Koululääkäri toimii lääketieteellisenä asiantuntijana kouluterveydenhuollossa sekä koko opiskeluhuollossa. Lääkäri työskentelee terveydenhoitajan työparina ja työ painottuu 1., 5. ja 8. luokalla tehtäviin laajoihin terveystarkastuksiin. Koululääkärin tehtäviä ovat mm. oppilaiden terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen, kasvun ja kehityksen seuraaminen, perheen hyvinvoinnin selvittely ja vanhempien tukeminen, terveysneuvonta sekä oppimiseen vaikuttavien terveysongelmien selvittely, diagnostiikka ja tarvittaessa lisätutkimuksiin ja hoitoon ohjaaminen. Myöskään koululääkärille ei kuulu sairauksien hoito ja seuranta, poikkeuksena tästä on ADHD, jonka hoito ja seuranta on sovittu tehtäväksi kouluterveydenhuollossa. Aloitusta ADHD:n hoidossa on keskitetty Savonlinnaan.

Esioppilaiden terveydenhuoltopalvelut järjestetään neuvolapalveluina.

Oppilaanohjaus

Oppilaanohjauksessa käsiteltäviä aiheita ovat

- opiskelutaidot ja koulunkäynti
- itsetuntemus
- tehostettu henkilökohtainen oppilaanohjaus
- jatko-ohjaus perusopetuksen jälkeisiin opintoihin
- jatko-opintomahdollisuudet
- ammatit ja ammattialat
- työelämä.

---

⁶ Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 15 § ja 17 §

Osa oppilaista tarvitsee perusopetuksen jälkeisiin jatko-opintoihin hakeutumiseen tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta (Perusopetuslaki 11 a §). Oppilaan terveydentila, sosiaalisuus, oma kokemus ohjauksen tarpeesta, oppimaan oppimisen ongelmat, koulunkäyntiinsuhtautuminen ja vuorovaikutusvalmiudet voivat olla tekijöitä, joiden perusteella annetaan tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta. Tehostetussa henkilökohtaisessa oppilaanohjauksessa annetaan oppilaalle henkilökohtaista ohjausta, pienryhmäohjausta sekä tehostetaan työelämään ja koulutukseen tutustumista.

2. Päiväkotij- ja kouluyhteisön toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhuollon edistämiseksi

Yksikkökohtainen, yhteisöllinen opiskeluhoitoryhmä edistää yhteisön hyvinvointia, turvallisuutta ja esteettömyyttä. Se toteuttaa, seuraa ja kehittää yhteisöllistä opiskeluhoitoa. Yhteisöllisen opiskeluhoitoryhmän työ on ongelmien ennalta ehkäisyä, niiden varhaista tunnistamista ja tarvittavan tuen järjestämistä.

• Yksikkökohtaisen opiskeluhoitoryhmän toimintatavat ja käytännöt

Yhteisöllisessä opiskeluhoitoryhmässä on kasvatus- ja opetushenkilöstön lisäksi terveydenhoitoa sekä psykologi- ja kuraattoripalveluja edustavia jäseniä, oppilaiden ja hoitajien edustajat ja se voi kuulla asiantuntijoita tarpeen mukaan. Yhteisöllinen opiskeluhoitoryhmä vastaa opiskeluhoollon suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista. Sitä johtaa yksikön esihenkilö: Enonkoskella rehtorisivistystoimenjohtaja.

Yksikkökohtaisen opiskeluhoitoryhmän jäsenten tehtävät:

Yksikön esimies	Vastaa ryhmän koollekutsusta ja toimii ryhmän puheenjohtajana sekä vastaa yksikkönsä opiskeluhoollosta.
Kasvatus- ja opetushenkilöstö	Tukee oppilaiden koulunkäyntiä ja hyvinvointia. Välittää tietoa oppilaiden hyvinvoinnista. Osallistuu opiskeluhoollon suunnitteluun ja kehittämiseen.
Oppilaanohjaaja	Vastaa oppilaiden opintojen ohjauksesta.
Neuvola- ja kouluterveydenhoito	Vastaa oppilaan terveyden seuraamisesta ja edistämisestä yhteistyössä hoitajien kanssa. Osallistuu kasvu- ja opiskelu ympäristön terveydellisten olojen seurantaan sekä yksikön monialaiseen yhteistyöhön.

Koulupsykologi	Antaa opiskelun ja koulunkäynnin tukea ja ohjausta, jolla 1) edistetään koulu- ja opiskeluyhteisön hyvinvointia ja yhteistyötä perheiden ja muiden lähiyhteistyötahojen kanssa sekä 2) tuetaan lapsen/nuoren oppimista ja hyvinvointia sekä sosiaalisia ja psyykkisiä valmiuksia.
Kuraattori	Tukee oppilaiden hyvinvointia, myönteistä kokonaiskehitystä ja koulunkäyntiä sekä edistää hyvinvointia kasvu- ja opiskeluyhteisössä.
(Kasvatusohjaaja – ei Enonkoskella)	(Tukee oppilaiden hyvinvointia, myönteistä kokonaiskehitystä ja koulunkäyntiä sekä edistää hyvinvointia kouluyhteisössä)
Oppilas- ja huoltajajäsen	Tuo tietoa oppilaiden/huoltajan havaitsemista ilmiöistä kouluyhteisössä ja välittää yhteisöllisen opiskeluhoitoryhmän terveiset muille oppilaille/huoltajille.

Toimintatapoja suunnitellaan yhteistyössä oppilaiden, huoltajien, opettajien sekä muiden lasten ja nuorten hyvinvointia edistävien viranomaisten ja toimijoiden kanssa.

Perusopetuksessa kouluterveyskysely tehdään kahden vuoden välein, KaMu-koulukysely tai vastaava vähintään vuosittain. Samassa yhteydessä kysytään kouluviihtyvyydestä. Yhteisöllisen opiskeluhoollon asioita viedään keskusteltavaksi/tiedoksi oppilaskunnan hallituksen kokouksiin.

Savonlinnan kouluissa noudatetaan Yhteisöllisen opiskeluhoollon vuosikelloa (liitteenä). Vuosikellon mukaisten teemojen käsittely suunnitellaan lukuvuoden alussa ja toiminnan toteutumista arvioidaan lukuvuoden lopussa.

- **Yhteistyö päiväkodin tai koulun ulkopuolisten lasten ja nuorten hyvinvointia edistävien tahojen kanssa yhteisöllisen opiskeluhoollon kehittämisessä**

Päiväkodin ja koulun ulkopuoliset yhteistyötahot osallistuvat opiskeluhoollon kehittämistyöhön pohtien opiskeluhoollon rakenteita, muotoja ja toimintatapoja yhteistyössä yhteisöllisen opiskeluhoolloryhmän kanssa.⁷ Koulun ulkopuolisia yhteistyötahoja on mm. Etelä-Savon perhekeskus (Eloisan lasten, nuorten ja perheiden palvelut), Ankkuri -toiminta (ennalta estävä toiminta: poliisi, sosiaaliohjaaja, nuorisotyöntekijä ja sairaanhoitaja), etsivä nuorisotyö, nuorisotyö, erilaiset yhdistyksen ja järjestöt, seurakunnan nuorisotyö jne.)

---

⁷ Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 25 §

- **Yhteistyö oppilaan ohjauksessa, koulutuksen siirtymävaiheissa sekä jatko-opintojen suunnittelussa**

Esi-, perus- ja toisen asteen nivelvaiheiden toimintamallit helpottavat oppilaan siirtymistä kasvatuksesta ja opetuksesta vastaavien tahojen välillä. Toimintamallien avulla varmistetaan, että opetuksen järjestämisen kannalta tarpeellinen tieto siirtyy oppilaan mukana seuraavalle taholle.

Oppilaan tilanne voi edellyttää nivelvaiheiden toimintamallien noudattamista myös iltapäivätoiminnan yhteydessä, luokanopettajan /-valvojan vaihtuessa, oppilaan vaihtaessa koulua tai kuntaa tai tullessa uuteen kouluun maahanmuuttajana.

Kun oppilas siirtyy samassa kunnassa samalla kouluasteella, tiedot voidaan siirtää lupaa kysymättä. Kaikissa muissa tapauksissa tiedonsiirtoon on pyydettävä huoltajan tai oppilaan lupa.

Opetuksen järjestämisen kannalta välttämättömät tiedot toimitetaan salassapidon estämättä / viipymättä toiselle opetuksen järjestäjälle tai toisen asteen koulutuksen järjestäjälle⁸.

Yhteistyö koulutuksen siirtymävaiheissa

NEUVOLASTA VARHAISKASVATUKSEEN

- ❖ tarvittaessa palaverit huoltajan, terveydenhoitajan ja varhaiskasvatuksen kesken
- ❖ lapsen varhaiskasvatussuunnitelman laatiminen

VARHAISKASVATUKSESTA ESIOPETUKSEEN

- ❖ tarvittaessa palaverit huoltajan, terveydenhoitajan ja esiopetuksen kesken
- ❖ lapsen varhaiskasvatussuunnitelma
- ❖ vanhempaintilaisuudet esiopetuksesta
- ❖ varhaiskasvatuksen erityisopettajan konsultointi tarvittaessa

ESIOPETUKSESTA ALAKOULUUN

- ❖ yhteistyö huoltajien kanssa
- ❖ yhteistyö luokanopettajan ja erityisopettajan kanssa

---

⁸ Perusopetuslaki 40 § 2 mom. (1288/2013)

❖ monialainen konsultointi

- huoltajien ja lasten kouluun tutustuminen
- lapsen esiopetuksen oppimissuunnitelma
- oppilaskohtaisen tuen tietojen siirto
- eri tahojen havainnot/tutkimukset
- koulunkäynnin lykkäys
- pienryhmätarpeet

ESIOPETUKSESTA PERUSOPETUKSEN ILTAPÄIVÄTOIMINTAAN

❖ yhteistyö esiopettajan ja iltapäivätoiminnan ohjaajan kanssa

KOULUSTA TOISEEN SIIRTYMINEN

- ❖ tutustumiskäynnit kouluun, johon siirrytään
- ❖ siirtopalaverit lähettävän ja vastaanottavan koulun toimijoiden kesken
- ❖ opetusryhmien muodostaminen ja resurssin kohdentaminen niveltiedon perusteella

YLÄKOULUSTA LUKIOON JA TOISELLE ASTEELLE

- ❖ yhteistyö huoltajien ja oppilaan kanssa
- ❖ monialainen yhteistyö
  - 8. luokan laaja terveystarkastus
  - oppilaanohjaajan haastattelut
  - työelämään tutustumisjaksot, TET - jaksot
  - tutustumiskäynnit toisen asteen oppilaitoksissa
  - toisen asteen oppilaitoksista tehtävät vierailut ja koulutuksen esittely
  - yhteishakuun liittyvät vanhempainillat
  - yläkoulun oppilaanohjaajien ja toisen asteen opinto-ohjaajien yhteistyö
  - jälkiohjaus
  - 9. luokan jälkeen seuranta oppilaiden sijoittumisesta jatko-opintoihin tai työelämään. Seurannasta vastaavat seudun opinto-ohjaajat
  - oppilaan tai huoltajien luvalla tiedon siirto toisen asteen oppilaitokseen
  - tarvittaessa lausunto harkinnanvaraista hakua varten

- **Yhteistyö ja käytänteet kouluympäristön terveellisyyden, turvallisuuden sekä koulu yhteisön hyvinvoinnin tarkastuksissa**

Koulu yhteisön terveellisyyttä, turvallisuutta ja toimintaohjeiden toteutumista seurataan ja arvioidaan suunnitelmallisesti yhteistyössä kouluterveydenhuollon ja muiden tarvittavien

viranomaisten kanssa. Paikallinen yhteistyö tukee tarkoituksenmukaista toimintaa turvallisuutta vaarantavissa tilanteissa ja niiden ennaltaehkäisyssä.

Kouluympäristön terveellisyydestä, turvallisuudesta ja esteettömyydestä huolehditaan säännöllisesti⁹. Joka kolmas vuosi toteutetaan kouluympäristön terveydellisten olosuhteiden ja turvallisuuden tarkastukset. Työpaikkakäyntiin osallistuu työterveyshoitaja ja fysioterapeutti, koulun edustajana rehtori-sivistystoimenjohtaja, työsuojeluvaltuutettu ja työsuojeluvastaava. Koulun työskentely-/oppimisympäristön turvallisuutta arvioidaan säännöllisesti tehtävillä riskikartoituksilla.

Koululle tehdään myös terveydensuojelulain¹⁰ mukainen määräaikaistarkastus terveystarkastajan aloitteesta. Terveystarkastaja tekee tarkastuksesta tarkastuspöytäkirjan.

- **Järjestyssäännöt**

Koulun järjestyssäännöt lisäävät kouluyhteisön turvallisuutta, viihtyisyyttä ja sisäistä järjestystä¹¹. Koulukohtaiset järjestyssäännöt ovat koulujen lukuvuosisuunnitelmissa.

- **Poissaolojen ennaltaehkäiseminen, seuraaminen, niistä ilmoittaminen ja niihin puuttuminen**

Poissaoloihin puuttumisessa noudatetaan maakunnallista toimintamallia (hyväksytty sivistyslautakunnassa 26.3.2025).

- **Tapaturmien ehkäiseminen sekä ensiavun järjestäminen ja hoitoonohjaus**

Tapaturmien ehkäisyyn liittyvässä ohjeistuksessa otetaan huomioon tapaturmien torjunnan kansalliset linjaukset ja ohjeistukset sekä toiminnan edellyttämä yhteistyö. Opiskeluhuollon yhteistyössä sovitaan tapaturmien ennaltaehkäisyyn, ensiapuun, hoitoon ohjaukseen ja tapaturmien seurantaan liittyvistä menettelytavoista. Niistä annetaan tietoa oppilaalle ja huoltajalle.

Koulutapaturmien ehkäisy ja ensiapu ovat osa koulukohtaista koulun turvallisuussuunnitelmaa, joka laaditaan rehtorin, koulun henkilöstön, kouluterveydenhuollon ja oppilaskunnan yhteistyönä. Koulussa on oltava tarkoituksenmukainen ensiapuvälineistö. Sen kunnosta ja täydentämisestä vastaa

---

⁹ Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 4 § 1 mom.

¹⁰ Terveystarkastuslaki 26 §

¹¹ Perusopetuslaki 29 § 4 ja 5 mom. (1267/2013)

Enonkosken kunnan opetuksen järjestäjän opiskeluhuollon suunnitelma 1.8.2025 alkaen

Enonkosken kunnassa tekninen toimi.

Koulutapaturmista saadaan tietoa kouluterveydenhoitajalta sekä vahinkoilmoituksista. Tilastoinnista saatua tietoa tarkastellaan yhteisöllisessä opiskeluhooltoryhmässä ja tietoa hyödynnetään tapaturmien ennaltaehkäisyssä.

- **Tupakkatuotteiden, alkoholin ja muiden päihteiden käytön ehkäiseminen ja käyttöön puuttuminen**

Koulun aikuisten tulee puuttua oppilaiden päihteiden käyttöön ja tehdä asiassa tarvittaessa yhteistyötä opiskeluhooltohenkilöstön kanssa. Painopisteenä on ennaltaehkäisevä työ. Päihteiden ja nikotiinituotteiden käyttö on kielletty kaikessa koulun toiminnassa ml. opintoretket. Opiskeluhoollolisten toimien lisäksi koulun käytettävissä ovat perusopetuslain mukaiset kurinpitokeinot. Lisäksi toistuvasta nikotiinituotteiden hallussapidosta tehdään rikosilmoitus, koska lainsäädännön mukaisesti 1.8.2025 alkaen niiden hallussapito alle 18-vuotiailta on kielletty.

Terveystarkastusten yhteydessä selvitetään oppilaiden päihteiden käyttöä. Kouluterveydenhuollon tehtävänä on neuvoa ja auttaa tupakoinnin sekä päihteiden käytön lopettamisessa ja järjestää tarvittaessa hoitoonohjaus. Tarvittaessa tehdään lastensuojeluilmoitus. Mikäli päihteiden käyttöä ilmenee oppilaiden kesken laajemmin, yhteistyötä voidaan lisätä alueellisesti esim. poliisin, nuorisotyön, huoltajien ja järjestöjen kanssa.

- **Koulukuljetusten odotusaikoja ja turvallisuutta koskevat ohjeet**

Koulumatkojen kulkemisessa noudatetaan sivistyslautakunnan hyväksymiä koulukuljetusten perusteita (sivistyslautakunnan kokous 12.12.2011 § 83) ja koululaiskuljetusopasta (hyv. sivla 4.6.2025). Koulukuljetuksiin liittyvästä valvonnasta huolehtii koulunkäynninohjaajat.

Koulun pihojen ja niiden ympäristöjen liikennejärjestelyillä minimoidaan tilanteet, joihin sisältyy onnettomuusriski.

Koulukuljetusjärjestelyjä seurataan ja arvioidaan havaintojen ja saadun palautteen pohjalta.

- **Suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä**¹²

Opiskeluhoitosuunnitelman liitteenä on suunnitelma oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä:

LIITE 3 Tasa-arvo – ja yhdenvertaisuussuunnitelma sekä seksuaalisen häirinnän ehkäiseminen

LIITE 4 KaMu-kiusaamiseen puuttumisen ohjelma

Suunnitelman noudattamista ja toteutumista seurataan omavalvonnalla. Suunnitelmassa otetaan huomioon sekä oppilaiden keskinäiset että oppilaiden ja aikuisten väliset vuorovaikutussuhteet koulussa.

Oppilaalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön¹³. Siihen kuuluu fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen turvallisuus. Opetuksen järjestämisen lähtökohtana on oppilaiden ja koulun henkilökunnan turvallisuuden takaaminen kaikissa tilanteissa. Oppimisympäristön turvallisuuden edistäminen on osa kouluyhteisön toimintakulttuuria. Se on otettava huomioon koulun kaikessa toiminnassa. Väkivallan, kiusaamisen ja häirinnän ehkäisy sekä siihen puuttuminen kuuluu kaikille kouluyhteisössä työskenteleville.

Opettaja tai rehtori ilmoittaa koulussa tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta tai väkivallasta tilanteeseen osallistuneiden huoltajille¹⁴. Tarvittaessa tehdään yhteistyötä eri viranomaisten kanssa.

Opiskeluhuollon tavoitteena on tukea toimintakyvyn säilymistä myös fyysistä ja psyykkistä turvallisuutta vaarantavissa tilanteissa. Erilaisissa ongelma-, onnettomuus- ja kriisitilanteissa sekä niiden edellyttämässä jälkihoidossa huolehditaan oppilaan ja koko yhteisön tarvitsemasta psykososiaalisesta tuesta.

Oppilaille, heidän huoltajilleen ja koulun henkilöstölle annetaan tietoa väkivallan, kiusaamisen ja häirinnän erilaisista ilmenemistavoista, ennaltaehkäisystä ja kouluyhteisön toimintatavoista näissä tilanteissa sekä koulussa sovellettavista järjestysmääräyksistä. Ohjeet käydään läpi aina uuden viranhaltijan perehdyttämisessä ja ne ovat nähtävänä koulun opettajanhuoneissa ja Wilmassa. Ohjeet käydään läpi myös koulujen vanhempainilloissa.

Kaikilla koulun aikuisilla on velvollisuus puuttua oppilaan häiritsevään käyttäytymiseen oppitunneilla, retkillä tai välitunnilla.

---

¹² Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 13 § 2 mom. 4-kohta ja perusopetuslaki 29 § 3 mom. (1267/2013)

¹³ Perusopetuslaki 29 § 1 mom. (1267/2013)

¹⁴ Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 13 § 2 mom. 4-kohta ja perusopetuslaki 29 § 3 ja 7 mom. (1267/2013)

Epäasiallisesta käytöksestä voi seurata **kasvatuskeskustelu**, jossa käydään tilanne läpi, ja pohditaan sen syitä ja seurauksia. Oppilaan määrää kasvatuskeskusteluun koulun opettaja tai rehtori. Tarvittaessa kasvatuskeskusteluun pyydetään oppilaan huoltaja. Häiriökäyttäytymisestä ilmoitetaan aina huoltajille.¹³

Jälki-istuntojen aikana oppilaalla voidaan teettää kirjallisia tai suullisia tehtäviä. Tehtävät voivat liittyä jälki-istunnon syyhyn. Esim. mikäli oppilas on hajottanut pulpetin, tämä voi jälki-istunnon aikana korjata sen.¹³

Jos oppilas sotkee koulun tiloja tai omaisuutta, hänet voidaan laittaa **siivoamaan sotkunsaa**. Siivoaminen ei ole rangaistus, vaan se kuuluu oppilaan velvollisuuksiin.¹⁵

Opettajalla ja rehtorilla on oikeus **tarkastaa ja ottaa pois oppilaan tavarat**, jos on perusteltua epäillä, että oppilaalla on vaarallisia esineitä tai aineita tai keskittymistä ja opetusta häiritseviä tavaroita, esim. kännykkä. Tavaroiden tarkastustilanteessa paikalla on kaksi aikuista, joista toisen oppilas saa itse valita. Tarkastus tehdään huomiota herättämättä, henkilökohtaista koskemattomuutta ja yksityisyyttä kunnioittaen.¹³

- **Toiminta äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa**

Kriisisuunnitelma

Opiskeluhoitosuunnitelmassa määritellään toiminta äkillisissä kriiseissä, uhka- ja vaaratilanteissa. **Kriisisuunnitelma LIITE 5** valmistellaan yhteistyössä tarvittavien viranomaisten kanssa ottaen huomioon muut uhka-, vaara ja kriisitilanteita koskevat ohjeistukset kuten pelastussuunnitelma.

Fyysisen turvallisuuden edistäminen

Fyysistä turvallisuutta edistetään huolehtimalla koulurakennukseen, opetustiloihin, opetusvälineisiin, opetuksen järjestämiseen, opetustilanteisiin ja välitunteihin sekä kouluyhteisön ulkopuolella tapahtuvaan opetukseen liittyvistä turvallisuustekijöistä. Tämä varmistetaan säännöllisin väliajoin tehtävällä riskikartoituksella. Opetuksen järjestäjän tulee huolehtia siitä, että työelämään tutustumispaikka ja oppilaan oppimisympäristö tutustumisaikana on oppilaalle turvallinen.

Turvallisuuden edistämisessä ja turvallisuutta vaarantavien tilanteiden ennaltaehkäisyssä noudatetaan turvallisuutta ohjaavaa lainsäädäntöä, eri oppiaineiden opetukseen laadittuja turvallisuusohjeita sekä muita paikallisia turvallisuutta koskevia linjauksia. Kouluyhteisön turvallisuutta ohjaavat työturvallisuuslaki ja sen mukainen työsuojelun toimintaohjelma¹⁶.

---

¹⁵ Perusopetuslaki 35§ -36i§, 47§ (1267/2013)

¹⁶ Työturvallisuuslaki 8, 9 ja 10 §

Turvallisuutta ohjaa myös pelastuslain- ja asetuksen edellyttämä säädös pelastussuunnitelmasta¹⁷. Pelastussuunnitelmaa on päivitettävä säännöllisesti ja siitä on tiedotettava tarvittavalla tavalla koulun koko henkilökunnalle.

Kouluyhteisön turvallisuuden edistämiseen kuuluvat myös tietoturvallisuuteen liittyvät toimintatavat.

Oppilaiden henkilötiedot suojataan niin, että ulkopuoliset eivät pääse niihin käsiksi. Oppilailla, huoltajilla ja henkilökunnalla on käytössä henkilökohtaiset tunnukset opetuksessa käytettäviin palveluihin. Oppilailta ja huoltajilta pyydetään kirjallinen sitoutuminen tunnuksien ja ohjelmistojen käyttöön tietoturvasäädösten mukaisesti.

3. Toimenpiteet tarvittavien tukitoimien järjestämiseksi (yksilökohtainen opiskeluhoolto)

Yksilökohtaisen opiskeluhuollon tavoitteena on seurata ja edistää oppilaan kokonaisvaltaista hyvinvointia ja oppimista sekä kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja terveyttä. Oppilaan tarvitsemaa tukea annetaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Oppilaiden yksilölliset edellytykset, voimavarat ja tarpeet otetaan huomioon sekä opiskeluhoollon tuen rakentamisessa että päiväkodin ja koulun arjessa. Yksilökohtainen opiskeluhoolto perustuu aina oppilaan suostumukseen¹⁸.

Yksilökohtainen oppilashuolto esiopetuksessa perustuu aina huoltajan suostumukseen. Huoltajan osallisuutta tuetaan ja mielipiteitä kuullaan lapsen yksilökohtaisen oppilashuollon toteuttamisessa. Lapsen osallisuus, omat toivomukset ja mielipiteet otetaan huomioon häntä koskevista toimenpiteistä ja ratkaisuista hänen ikänsä, kehitystasonsa ja edellytystensä mukaisesti.

Asian käsittely myös yksittäisen lapsen tueksi koottavassa asiantuntijaryhmässä ja ryhmän kokoonpano perustuu huoltajan suullisen suostumukseen. Huoltajan yksilöidyllä, kirjallisella suostumuksella asiantuntijaryhmään voi osallistua tarvittavia opiskeluhoollon yhteistyötahoja tai lapsen läheisiä.¹⁹ Opiskeluhooltoryhmän jäsenillä on lisäksi oikeus pyytää neuvoa lapsen asioissa tarpeeksi katsomiltaan asiantuntijoilta.²⁰

---

¹⁷ Pelastuslaki (468/2003) 9 § 3 mom., Pelastusasetus (787/2003) 9 ja 10 §

¹⁸ Eduskunnan sivistysvaliokunnan mietintö 14/2013

¹⁹ Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 19 § 1 ja 2 mom

²⁰ Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 19 § 3 mom. ja laki viranomaisen toiminnan julkisuudesta (621/1999) 26 § 3 mom.

Kun huoli oppilaasta herää, opettaja tai huoltaja ottaa asian esille koulun henkilöstön kanssa. Opettaja ottaa yhteyttä terveydenhoitajaan, erityisopettajaan, kuraattoriin, koulupsykologiin tai kutsuu tarvittaessa koolle yksilökohtaisen opiskeluhoitoryhmän.

Huoltaja voi halutessaan olla myös suoraan yhteydessä opettajaan, koulukuraattoriin, koulupsykologiin ja kouluterveydenhuoltoon.

- **Yhteistyö kouluterveydenhuollon laajoissa terveystarkastuksissa**

Kouluterveydenhuollon osalta yksilölliseen opiskeluhooltoon kuuluvat vuosittaiset terveystarkastukset²¹ ja niihin sisältyvä terveysneuvonta. Laajat terveystarkastukset tehdään 1., 5. ja 8. luokkien oppilaille.

Huoltajilla on aina oikeus osallistua lapsensa tarkastuksiin. Erityisesti heidät kutsutaan mukaan laajoihin terveystarkastuksiin. Laajoihin terveystarkastuksiin sisältyy lomake, jonka täyttävät sekä huoltaja, oppilas että luokanopettaja tai luokanohjaaja.

(Opiskeluhuollon lomakkeita - THL. LIITE 6) Lomakkeiden kautta kerätään ajankohtaista tietoa oppilaiden hyvinvoinnista. Laajoista terveystarkastuksista koottu tieto käsitellään yleisellä tasolla koulun yhteisöllisessä opiskeluhoitoryhmässä.

Luokkakohtainen yleispalaute käydään läpi luokanopettajan tai luokanohjaajan kanssa. Lomakkeessa kysytään oppilaan ja huoltajan tiedonsiirtolupa opettajalle.

Kouluterveydenhoitaja on tavattavissa koulupäivinä ennalta ilmoitettuina aikoina.

Varsinainen sairaanhoito ei sisälly kouluterveydenhoitajan työhön. Kouluterveydenhoitaja auttaa ensiaputilanteissa mutta ei ole aina paikalla, joten tarvittaessa koulutapaturmissa ensiavusta vastaavat aina kulloinkin paikalla/tilanteessa olevat koulun henkilökuntaan kuuluvat aikuiset. Suurin osa koulussa sattuvista tapaturmista aiheuttaa lieviä kolhuja tai naarmuja, joiden hoitamisessa toimivat samat periaatteet kuin kotiooloissakin eikä terveydenhoitajan asiantuntemusta tai arviota tarvita. Jos koululainen sairastuu kesken koulupäivän, koulun aikuinen voi arvioida tilanteen, olla yhteydessä huoltajaan ja kotiuttaa oppilaan.

Koululääkäri on koululla erikseen sovittuina ajankohtina. Hän tekee pääasiassa vain suunnitelman mukaiset terveystarkastukset.

Hammashuolto kutsuu oppilaan henkilökohtaisen suunnitelman mukaan tarkastuksiin. Hoitokäynti on mahdollista koulupäivän aikana, kun siitä ilmoitetaan opettajalle ennakoon.

---

²¹ Valtioneuvoston asetus 338/2011

- **Oppilaan sairauden vaatiman hoidon, erityisruokavalion tai lääkityksen järjestäminen koulussa**

Oppilaan sairauden vaatiman hoidon ja lääkityksen järjestäminen

Oppilaan tarvitseman lääkityksen sekä hoidon tukeminen koulussa sovitaan monialaisesti ja tapauskohtaisesti yhdessä huoltajien, oppilaan, kouluterveydenhuollon, koulun henkilöstön ja hoitavan tahon kanssa suullisesti ja kirjallisesti. Kouluterveydenhuollolla on kokonaisvastuu oppilaan terveydenhuollosta, joten kouluterveydenhuollon on saatava tieto oppilaan yhteyksistä erikoissairaanhoidon, hänen saamasta hoidosta sekä tehdyistä tutkimuksista.

Erityisruokavalion järjestäminen

Kouluruokailussa huomioidaan allergiat ja eri kieli- ja kulttuuritaustaisten oppilaiden esteellisyys. Allergioista ja muusta esteellisyydestä ilmoitetaan koululle oppilastietolomakkeella ja tieto siirtyy sitten koulun keittiöön. Erityisruokavaliot valmistetaan vain todellisen tarpeen mukaan, ei mieltymysten pohjalta.

Yhteistyössä oppilaan, hänen huoltajiensa sekä kouluterveydenhuollon henkilöstön kanssa sovitaan tarvittaessa tukitoimista ja seurannasta oppilaan yksilöllisissä ravitsemukseen sekä terveyden tai sairauden hoitoon liittyvissä tarpeissa. Kaikkien ruokien perustana ovat terveydelliset perusperiaatteet ja tieto ruoan alkuperästä. Kouluateria kattaa noin kolmanneksen oppilaan päivittäisestä energiantarpeesta.

- **Yhteistyö oppilaskohtaisen tuen sekä sairaalaopetuksen yhteydessä**

Yhteistyö oppilaskohtaisessa tuessa

Oppimisen tukeen liittyvät asiat on kuvattu seudullisen opetussuunnitelman luvussa 7. ["Oppimisen ja koulunkäynnin tuki"](#)

Yhteistyö sairaalaopetuksessa ja konsultatiivinen sairaalaopetuspalvelu

Oppimisen tuen lainsäädännön uudistuksen myötä koulujen sekä esiopetuksen opetushenkilöstöllä on mahdollisuus hyödyntää konsultatiivista sairaalaopetuspalvelua. Tavoitteena on sen avulla vahvistaa yhdenvertaisuutta ja varhaista tukea kouluissa ja esiopetusyksiköissä. Varhain aloitetulla yhteistyöllä voidaan esim. ehkäistä ongelmien kasaantumista ja sitä kautta tukea oppilaan opintoihin kiinnittymistä.

Etelä-Savon hyvinvointialueella palvelun järjestää Mikkelin kaupunki. Palvelun piiriin kuuluvat esi- ja peruskouluikäiset lapset ja nuoret. Konsultatiivisen sairaalaopetuksen tarkoituksena on tukea erityisesti opettajia sekä koulu- ja esiopetusyhteisöjä. Palvelua voidaan toteuttaa puhelimitse, etäyhteydellä ja paikan päällä konsultoiden sekä näitä eri toimintatapoja yhdistellen.

Enonkosken kunnan opetuksen järjestäjän opiskeluhuollon suunnitelma 1.8.2025 alkaen

Konsultaation mahdollisuutta voidaan pohtia kunkin lapsen tai nuoren kohdalla esim. seuraavissa tilanteissa:

- Käyttäytymisen säätelyn haasteet
- Tunne-elämän pulmat
- Psyykkinen tai somaattinen oireilu
- Kiusaaminen
- Koulunkäyntiin osallistumisen haasteet, runsaat poissaolot
- Syrjäytymisvaara

Etelä-Savon hyvinvointialueella konsultatiivisen sairaalaopetuspalvelun käyttämisestä tulee sopia Mikkelin kaupungin ja oppilaan opetuksen järjestäjän kesken. Konsultatiivinen sairaalaopetuspalvelu on oppilaan kotikunnalle maksullista.

Sairaalakoulujakso sovitaan määrääjäksi. Arvio sairaalakoulujakson tarpeellisuudesta tehdään yhteistyössä huoltajan, oppilaan oman koulun, sairaalakoulun ja hoidon edustajien kanssa.

Oppilaan tullessa tutkimuksiin tai hoitoon osastolle neuvotellaan koulun opettajien kanssa kouluun liittyvistä kysymyksistä. Opetus suunnitellaan yksilöllisesti, omia oppikirjoja käyttäen ja yhteistyössä oman koulun opettajien kanssa. Sairaalaopetuksessa olon aikana tehdään koulun kanssa yhteistyötä opetussuunnitelman (ml. HOJKS) ja arvioinnin osalta.

Tutkimus- ja hoitojakson aikana tehdään yhteistyötä myös huoltajien ja hoitohenkilökunnan kanssa sekä koulu- että hoitoneuvotteluissa.

- **Opiskeluhuollon tuki kurinpitotoimien tai opetukseen osallistumisen epäämisen yhteydessä**

Ennen kirjallisen varoituksen antamista

- asia yksilöidään
- oppilasta kuullaan
- oppilasta ojennetaan
- asiasta ilmoitetaan huoltajille
- oppilaan kanssa käydään kasvatust keskustelu
- kaikki tehdyt toimenpiteet dokumentoidaan
- rehtorin virallinen hallintopäätös valitusosoituksin

Määräaikainen erottaminen

- asia yksilöidään
- oppilasta kuullaan
- huoltajille varataan tilaisuus tulla kuulluiksi
- tehdään suunnitelma oppimisen ja koulunkäynnin tueksi
- kaikki tehdyt toimenpiteet dokumentoidaan
- oppilaan erottamisesta enintään kolmeksi kuukaudeksi päättää sivistyslautakunta, päätös tehdään valitusosoituksin, *Sosiaalihuollosta vastaavan toimielimen tulee olla edustettuna sekä käsiteltäessä oppivelvollisen lapsen koulusta erottamista koskevaa asiaa opetustoimesta vastaavassa toimielimessä jollei sosiaalihuollosta vastaava toimielin arvioi läsnäolon olevan ilmeisen tarpeetonta (24 § lastensuojelulaki)*

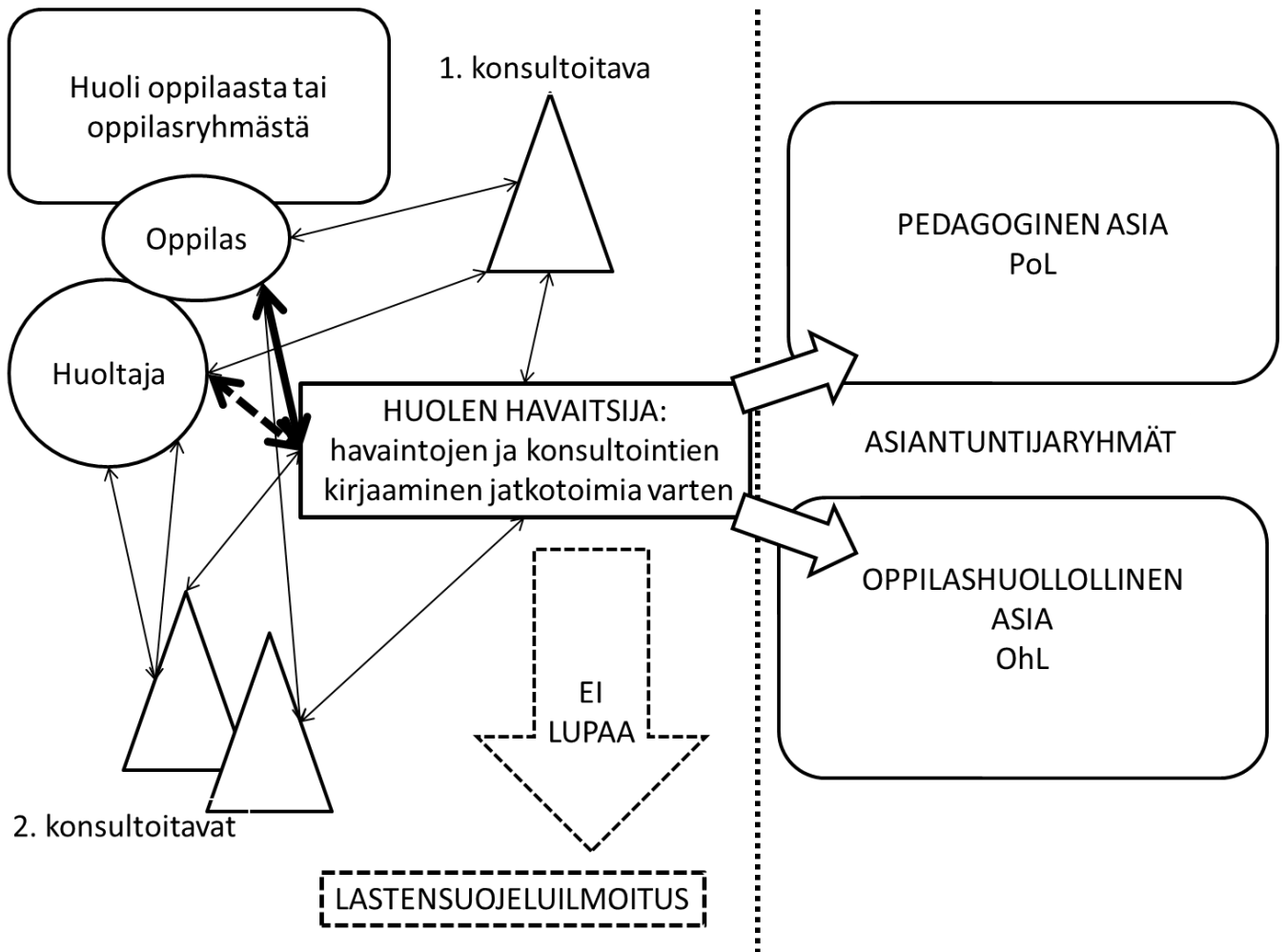
Oppilaalla on oikeus opiskeluhuollon palveluihin.

Luokanopettaja tai luokanohjaaja koordinoi oppilashuollon palvelut asianomaisten tahojen kanssa. Koulukuraattori tai kasvatusohjaaja on yhteydessä oppilaaseen ja antaa tarvittavaa tukea joko etäyhteyksin tai lähitapaamisena. Oppilaalle järjestetään tarvittaessa tukiopetusta joko etänä tai lähitapaamisina. Kouluterveyspalvelut ovat oppilaan käytettävissä. Kouluruokailun järjestämisestä voidaan sopia ruokapalvelun kanssa esim. niin, että oppilas/huoltaja voi noutaa lähimmän koulun keittiöhenkilökunnalta etälounaspaketin esim. viikoksi kerrallaan.

- **Monialaisen asiantuntijaryhmän kokoaminen, suostumuksen hankkiminen ja työskentelyyn osallistuminen**

Asiantuntijaryhmä kootaan yksittäisen oppilaan tai oppilasryhmän tuen tarpeen selvittämiseksi ja opiskeluhuollon palvelujen järjestämiseksi. Ryhmän kokoaa opetushenkilöstön tai opiskeluhuollon palveluiden edustaja eli luokanopettaja / luokanvalvoja / ryhmänohjaaja, erityisopettaja, oppilaanohjaaja, psykologi, kuraattori tai terveydenhoitaja. Vastuuhenkilö ja kirjaaja valitaan ryhmän jäsenten keskuudesta. Vastuuhenkilön tehtävänä on vastata kaikkien ryhmän jäsenten toimenpiteiden kirjautumisesta opiskeluhuoltokertomukseen.

Ryhmän monialainen kokoonpano perustuu tapauskohtaiseen harkintaan ja käsiteltävään asiaan. Asiantuntijoiden nimeäminen ryhmän jäseniksi edellyttää oppilaan tai huoltajan suullista suostumusta. Yksilöity kirjallinen suostumus tarvitaan, kun asiantuntijaksi kutsutaan koulun ulkopuolinen henkilö tai oppilaan läheinen.

Kuva 2. Yksittäistä oppilasta koskevan asian käsittely opiskeluhuollossa.

- **Opiskeluhoitokertomusten laatiminen ja säilytys**

Yksittäistä oppilasta koskevan asian käsittelystä asiantuntijaryhmässä laaditaan opiskeluhoitokertomus. Vastuuhenkilö kirjaa yksilökohtaisen opiskeluhoollon järjestämiseksi ja toteuttamiseksi välttämättömät tiedot opiskeluhoitokertomukseen. Kirjauksia tekevät tarvittaessa myös muut asiantuntijaryhmän jäsenet. Kertomus laaditaan jatkuvaan muotoon, ja se etenee aikajärjestyksessä.

Kertomukseen kirjataan

- yksittäisen oppilaan nimi, henkilötunnus, kotikunta ja yhteystiedot sekä alaikäisen oppilaan huoltajan tai muun laillisen edustajan nimi ja yhteystiedot,
- kirjauksen päivämäärä sekä kirjauksen tekijä ja hänen ammatti- tai virka-asemansa,
- kokoukseen osallistuneet henkilöt ja heidän asemansa,
- asian aihe ja vireille panija,

- oppilaan tilanteen selvittämisen aikana toteutetut toimenpiteet kuten arviot, tutkimukset ja selvitykset,
- toteutetut toimenpiteet kuten yhteistyö eri tahojen kanssa sekä aiemmat ja nykyiset tukitoimet,
- tiedot asian käsittelystä ryhmän kokouksessa, tehdyt päätökset ja niiden toteuttamissuunnitelma sekä
- toteuttamisesta ja seurannasta vastaavat tahot.

Jos sivulliselle annetaan opiskeluhuoltokertomukseen sisältyviä tietoja, asiakirjaan on lisäksi merkittävä mitä tietoja, kenelle sivulliselle ja millä perusteella tietoja on luovutettu.

Opiskeluhuoltokertomukset sekä muut opiskeluhuollon tehtävissä laaditut tai saadut yksittäistä oppilasta koskevat asiakirjat tallennetaan opiskeluhuoltorekisteriin (Wilma). Opetuksen järjestäjä vastaa henkilötietojen käsittelystä ja ylläpitää edellä mainittua rekisteriä. Rekisteristä vastaa rehtori-sivistystoimenjohtaja sekä koulutuksen järjestäjän että koulun yksikötasolla. Opiskeluhuoltorekisteriin tallennetut tiedot, jotka koskevat yksittäistä oppilasta, ovat salassa pidettäviä.

Terveystieteiden henkilöstö ja psykologit kirjaavat yksilökohtaisen opiskeluhuoltotyön säädetysti potilaskertomukseen ja muihin potilasasiakirjoihin. Vastaavasti opiskeluhuollon kuraattorit kirjaavat asiakastiedot kuraattorin asiakaskertomukseen.

Salassapito

Opiskeluhuoltotyössä käsitellään monia oppilasta ja hänen perhettään koskevia tietoja, jotka ovat lainsäädännön mukaan salassa pidettäviä²². Salassapidolla tarkoitetaan asiakirjan pitämistä salassa ja kieltoa ilmaista tieto suullisesti eli vaitiolovelvollisuutta sekä kieltoa käyttää salaista tietoa omaksi eduksi tai toisen vahingoksi. Salassa pidettäviä ovat muun muassa tiedot oppilaiden ja heidän perheenjäsentensä henkilökohtaisista oloista, kuten elintavoista, vapaa-ajan harrastuksista, perhe-elämästä, poliittisesta vakaumuksesta, yksityiselämän piirissä esitetyistä mielipiteistä ja osallistumisesta yhdistystoimintaan, sekä tiedot taloudellisesta asemasta, terveydentilasta ja vammaisuudesta. Salassa pidettäviä ovat myös tiedot tehostetun ja erityisen tuen antamisesta, opetuksesta vapauttamisesta sekä näihin liittyvät asiakirjat ja asiakirjoihin sisältyvät tiedot. Opiskeluhuoltoa koskevat asiakirjat ja niihin sisältyvät tiedot, tiedot oppilaalle suoritetusta psykologisesta testistä tai soveltuvuuskokeesta sekä oppilaan koesuoritukset ovat salassa pidettäviä. Oppilaalle annettavat todistukset ovat julkisia lukuun ottamatta todistuksiin poikkeuksellisesti sisältyvää oppilaan henkilökohtaisten ominaisuuksien sanallista arviointia, joka on salassa pidettävä tieto.²³

---

²² Perusopetuslaki (642/2010) § 40, Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta (621/1999) § 24

²³ Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta § 24

Oppilaan opiskeluhoitotyöhön osallistuvilla on oikeus saada toisiltaan ja luovuttaa toisilleen sekä oppilaan opettajalle ja tämän lain mukaisesta opetuksesta ja toiminnasta vastaavalle viranomaiselle oppilaan opetuksen asianmukaisen järjestämisen edellyttämät välttämättömät tiedot. Huoltajan yksilöidyllä kirjallisella suostumuksella voidaan pyytää opetuksen järjestämisen kannalta välttämättömiä salassa pidettäviä tietoja myös muilta tahoilta²⁴. Opetuksen järjestäjällä on salassapitosäynnösten estämättä oikeus saada maksutta oppilaan opetuksen järjestämiseksi välttämättömät tiedot sosiaali- ja terveydenhuollon viranomaiselta, muulta sosiaalipalvelujen tai terveydenhuollon palvelujen tuottajalta sekä terveydenhuollon ammattihenkilöltä²⁵.

Välttämättömillä salassa pidettävillä tiedoilla tarkoitetaan oppilaskohtaisia tietoja, jotka opettajan on perusteltua saada tietää opetustyön suunnittelemiseksi, koulutyön tueksi sekä oppilaan ja kouluyhteisön turvallisuuden takaamiseksi. Tiedot ovat opetusjärjestelyjen kannalta oleellisia, merkittäviä ja ajankohtaisia. Tiedon luovuttaminen harkitaan aina tapauskohtaisesti. Tiedot on annettava viipymättä ja salassapitosäynnösten estämättä. Tiedon luovuttaja joutuu aina harkitsemaan esimerkiksi sitä, onko kysymys sellaisesta tiedosta, joka on välttämätön oppilaan tai muiden oppilaiden turvallisuuden varmistamiseksi. Luovutettava tieto voi koskea muun muassa sellaista oppilaan sairautta, joka tulee ottaa opetustilanteissa huomioon.

Huoltajan suostumus pyritään aina hankkimaan yhteistyön ja luottamuksen rakentamiseksi ja turvaamiseksi salassa pidettävän tiedon luovuttamiseen, vaikka siihen olisikin edellä todettu lain tarkoittama peruste.

4. Yhteistyön järjestäminen oppilaiden, heidän perheidensä sekä koulussa työskentelevien ja muiden oppilaiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa

- **Yhteistyö oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa²⁶**

Opiskeluhoitoa toteutetaan yhteistyössä oppilaiden ja huoltajien kanssa. Koulukohtaisessa opiskeluhoitosuunnitelmassa kuvataan opiskeluhoollon toimintatavat oppilaiden ja huoltajien osallisuuden edistämiseksi sekä yhteistyön järjestämiksi.

Perusopetuslaki (642/2010) § 40

²⁴ Perusopetuslaki (642/2010) § 41

²⁵ Perusopetuslaki (642/2010) § 40

²⁶ Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 13 § 2 mom 3-kohta

- **Yhteistyö koulun ulkopuolisten palvelujen ja yhteistyökumppaneiden kanssa, kuten nuorisotoimi, lastensuojelu, erikoissairaanhoido ja poliisi**

Toimintakäytännöistä sovitaan tapauskohtaisesti, kun yksittäisen oppilaan tai nimetyn ryhmän asiassa tehdään yhteistyötä nuorisotoimen, lastensuojelun, erikoissairaanhoidon ja poliisin kanssa (Ankkuri-tiimi, ennalta estävä toiminta).

Toimintakäytännöistä tehdään yhteenveto, joka käydään läpi oppilaan/ryhmän sekä yhteistyökumppanin kanssa. Yhteenvedossa sovitaan vastuuhenkilöistä, tiedottamisesta, yhteisistä tavoitteista, tarvittavasta seurannasta sekä toiminnan päättämisestä.

Oppilaiden ja huoltajien edustajat osallistuvat yhteisöllisen opiskeluhoitoryhmän kokouksiin. Opiskeluhoitosuunnitelma ja siihen liittyvät muut suunnitelmat ja toimintamallit sekä esim. säännöllisesti tehtävien kouluviihtyvyyteen ja hyvinvointiin liittyvien kyselyjen tulokset käsitellään myös oppilaskunnan hallituksenkokouksissa. Oppilaat ja huoltajat osallistuvat myös yhteisöllisen opiskeluhoollon ja erilaisten kouluyhteisön hyvinvointia edistävien tapahtumien suunnitteluun ja toteuttamiseen.

Opiskeluhoollon periaatteista ja toimintamalleista tiedotetaan opetushenkilöstöä, oppilaita, sekä huoltajia Wilman kautta ja muissa koulun tiedotteissa ja huoltajatapaamisissa. Yhteistyökumppaneita tiedotetaan tilanteen mukaan esim. yhteistyötapaamisissa tai tiedotteilla/ viesteillä.

Yhteisölliseen työhön osallistuu koko koulu opetus- ja muu henkilöstö. Koulun rehtorin johdolla heidät perehdytetään opiskeluhoitosuunnitelmaan ja siihen liittyviin toimintamalleihin. Suunnitelmat käydään läpi vuosittain.

Opiskeluhoitosuunnitelman toteuttaminen ja seuraaminen²⁷

Opiskeluhoitosuunnitelman toteuttaminen ja seuraaminen on osa opetuksen järjestäjän omavalvontaa koskevaa tehtävää. Enonkoskella opiskeluhoollon toteutumista seuraa opetuksen järjestäjän opiskeluhoollon ohjausryhmä. Koulukohtaista opiskeluhoitosuunnitelman toteuttamista valvoo yhteisöllinen, koulukohtainen opiskeluhoitoryhmä ja sitä arvioidaan koulun lukuvuosisuunnitelmassa. Koulun opiskeluhoollonhenkilöstö seuraa opiskeluhoitosuunnitelman toteutumista lukuvuoden aikana. Säännöllisten kyselyjen avulla kerätään tietoja mm. kouluviihtyvyydestä, kiusaamistilanteista, terveyteen ja hyvinvointiin liittyvistä asioista. Wilmassa seurataan poissaoloja. Opiskeluhoollon henkilöstö pitää kirjaa omista asiakastapaamisista.

---

²⁷ Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 13 § 2 mom 5-kohta

Enonkosken kunnan opetuksen järjestäjän opiskeluhoollon suunnitelma 1.8.2025 alkaen

Saatujen tietojen perusteella arvioidaan opiskeluhoollasuunnitelman toteutumista ja suunnitellaan tarvittavia toimenpiteitä mahdollisten ongelmakohtien ratkaisemiseen ja hyvinvoinnin edistämiseen. Palautetta kysytään myös oppilailta ja hoollajilta, sekä yhteistyötahoilta. Tuloksista tiedotetaan mm. Wilman ja koulun tiedotteiden avulla. Savonlinnassa mm. poissaoloista ja KaMu toiminnasta sekä kouluterveyskyselyjen ja seudullisen arvioinnin tuloksista tiedotetaan vuosittain myös sivistyslautakuntaa.

Koulutuksen järjestäjä vastaa yhteistyössä opetustoimen ja hyvinvointialueen opiskeluhoollpalveluista vastuussa olevien viranomaisten kanssa opiskeluhooll kokonaisuuden omavalvonnan toteutumisesta.

5. Suunnitelmat oppilaiden suojaamiseksi väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä sekä kriisisuunnitelma

Näitä toimenpiteitä on kuvattu luvussa 2. Päiväkotij- ja kouluyhteisön toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhoollon edistämiseksi.

Enonkosken koulun suunnitelmat ovat Opiskeluhoollasuunnitelman liitteinä.

1. Etelä-Savon lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma
2. Poissaoloihin ja myöhästelyihin puuttuminen Enonkosken koulussa (maakunnallinen malli)
3. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma sekä seksuaalisen häirinnän ehkäiseminen
4. KaMu (Kaikki Mukaan) kiusaamisen vastaisen toiminnan malli
5. Kriisisuunnitelma
6. THL:n laajoihin terveystarkastuksiin sisältyvä lomake hoollajan, oppilaan ja opettajan täytettäväksi